

UCHWAŁA
Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie
z dnia 14 października 2009 r.

w sprawie postanowienia Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi o zawieszeniu
adwokatów Marka Małeckiego i Piotra Rychłowskiego, byłych obrońców
osk. Lwa R., w prawach wykonywania zawodu adwokata

1. Adwokatura stanowczo potępia wszelkie przejawy patologii w wykonywaniu zawodu prawnika, w tym adwokata i dysponując samorządowymi środkami karnymi te patologie zwalcza.
2. Prawo do obrony, jako jedno z praw konstytucyjnie zagwarantowanych obywatelowi, nie może doznawać ograniczenia.
3. Niedopuszczalne jest eliminowanie adwokata z procesu, poprzez stwarzanie atmosfery zagrożenia, a następnie stawianie mu zarzutów karnych dotyczących sposobu prowadzenia przez niego obrony.
4. Niepokoi działanie prokuratury, które podważa zaufanie społeczeństwa do adwokata – obrońcy. Takie postępowanie ogranicza prawo każdego obywatela do korzystania z pomocy obrońcy w pełnym zakresie jego funkcji.

UZASADNIENIE

Prokuratura Apelacyjna w Łodzi (sygn. akt Ap V 4/09) wydała postanowienie o zastosowaniu wobec adwokatów Marka Małeckiego i Piotra Rychłowskiego środków zapobiegawczych w postaci: (i) zawieszenia w prawie wykonywania zawodu, (ii) zatrzymania paszportu i (iii) zakazu opuszczania kraju. Nie kwestionując uprawnień prokuratury w zakresie stosowania w śledztwie środków zapobiegawczych, w tym środka tak dolegliwego jak zawieszenie w czynnościach zawodowych, Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie (ORA) wyraża głębokie zaniepokojenie faktem nadużycia tych uprawnień, jak również treścią powyższych postanowień w stosunku do adwokatów.

Prokuratura, jako strona procesowa uniemożliwia adwokatom wykonywanie zawodu stosując środek w postaci zawieszenia w czynnościach zawodowych. W przypadku, gdy adwokatowi – obrońcy, decyzją prokuratury zostanie odjęta możliwość wykonywania zawodu, samorząd zawodowy musi zadać pytanie o przesłanki do zastosowania tego środka. Jaki cel ma pozbawienie adwokata prawa wykonywania zawodu poza celem oczywistym: wywarciem presji na adwokata, „zmiękczeniem” go, jako depozytariusza tajemnicy obrończej. Adwokat - obrońca ma ograniczone możliwości obrony, ponieważ broniąc się we własnej sprawie, nie może ujawnić tajemnicy zawodowej. A tajemnica obrończa, to fundament adwokatury.

Sposób wykonywania zawodu adwokata jest uregulowany ustawą szczególną Prawo o adwokaturze, i w tej ustawie w sposób pełny została

zawarta problematyka wykonywania, zawieszania i pozbawiania adwokata prawa wykonywania zawodu. Zdaniem ORA prokurator nie posiada uprawnień do zawieszania prawa wykonywania zawodu przez adwokata na czas trwania procedury karnej. Takie uprawnienie służy wyłącznie organom samorządu adwokackiego, a prokuratura może zawsze o to wnosić. Zastosowanie takiego środka przez prokuratora stanowi rażące naruszenie przepisów ustawy Prawo o adwokaturze. Zgodnie z przepisami ustawy Prawo o adwokaturze władze adwokatury, nie będące – co należy podkreślić – stroną postępowania karnego, a jedynie baczny obserwator nielicznych śledztw, w których adwokaci są podejrzanymi, występują do samorządowego sądu dyscyplinarnego o zawieszenie adwokata w czynnościach zawodowych. Powszechną praktyką jest, że sądy adwokackie przychylają się do takich wniosków.

Adwokat - obrońca obowiązany jest do przedstawiania sądowi wszelkich otrzymanych od klienta dowodów świadczących na jego korzyść. Nie znajduje potwierdzenia w przepisach KPK pogląd, jakoby na adwokacie ciążył obowiązek badania takich dokumentów pod kątem ich zgodności ze stanem faktycznym, np. stanem zdrowia klienta. Przeciwnie: odmowa przedstawienia sądowi przez adwokata, prawidłowo sporządzonej i nie budzącej wątpliwości dokumentacji lekarskiej, stanowi delikt dyscyplinarny naruszający podstawowe obowiązki obrończe. Przepięstwo utrudniania postępowania karnego nie może być materialnie zrealizowane poprzez takie działania obrońcy ustanowionego w procesie, które są działaniami leżącymi w zakresie obowiązku obrończego i nie noszą znamion innych przestępstw.

ORA uważnie obserwuje postępowanie, które prowadzi Prokuratura Apelacyjna w Łodzi w przedmiotowej sprawie. Adwokaci Marek Małecki i Piotr Rychłowski poinformowali ORA o wezwaniu ich na przesłuchanie w charakterze podejrzanych, a członek Prezydium ORA brał udział w czynnościach przeszukania ich domów i pomieszczeń kancelarii. Z posiadanych informacji wynika, że przeszukanie dotyczyło uzyskania od adwokatów dokumentów, które od wielu lat znajdowały się w aktach sprawy w prokuraturze lub w sądzie.

Na podstawie analizy zawartości postanowienia o przedstawieniu zarzutów, które – tak jak każde orzeczenie podjęte w śledztwie – opiera się na okolicznościach ujawnionych w postępowaniu, Rzecznik Dyscyplinarny ORA postanowił wydać postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie mimo, że opis czynności sprawczej zarzucanej podejrzanym nie odpowiada treści przepisu, naruszenie którego stanowi podstawę stawianych zarzutów. Tym samym opis czynności sprawczej rozmiąga się z treścią zarzutu karnego.

ORA wie doskonale, że są sprawy, w których zwykła przyzwoitość jest koronnym argumentem uzasadniającym wniosek, a następnie orzeczenie o zawieszeniu adwokata w czynnościach zawodowych. Możemy

wskazać sprawy, w których postąpiliśmy w sposób pryncypialny. Ale w każdej z tych spraw mieliśmy przekonanie, że tak należy postąpić pomimo, że zawieszenie w czynnościach adwokackich antycypuje karę.

Na marginesie sprawy adwokatów Marka Małeckiego i Piotra Rychłowskiego ORA pragnie zwrócić uwagę na ograniczenie prawa do obrony, czyli prawa, którego ranga – co przyjmujemy ze smutkiem – bywa marginalizowana lub przedstawiana w niewłaściwym świetle. Dzieje się to ze szkodą dla społeczeństwa, wymiaru sprawiedliwości, a w ostateczności państwa prawa.

Uważamy, że pozbawianie kogokolwiek prawa wykonywania zawodu bez wyroku sądowego stanowi rażące naruszenie zasady domniemania niewinności i może być stosowane jedynie w niebudzących wątpliwości wyjątkowych wypadkach. Zastosowanie takiego środka jest de facto orzeczeniem kary przed osądzeniem potencjalnego sprawcy i powoduje dla niego nieodwracalne straty zarówno moralne jak i materialne.

ORA wyraża pełne zaufanie, że niezawisły i niezależny Sąd, który będzie rozpatrywał tę i podobne sprawy, w sposób pryncypialny i zgodny z wykładnią przepisów prawa oceni działania Prokuratury i sposób sformułowania zarzutów.

Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie postanawia przekazać niniejszą uchwałę do wiadomości:

1. Minister Sprawiedliwości
2. Naczelna Rada Adwokacka
3. Prokuratura Apelacyjna w Łodzi
4. Okręgowe Rady Adwokackie (wszystkie)
5. Polska Agencja Prasowa
6. Zainteresowane Redakcje.

Za zgodność:

/Ziemisław Gintowt/

adw. Ziemisław Gintowt
Dziekan ORA w Warszawie